

Anonymizovaná verze

Překlad

C-280/20 – 1

Věc C-280/20

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

25. června 2020

Předkládající soud:

Sofijski rajonen sad (Bulharsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

27. května 2020

Žalobkyně:

ZN

Žalovaný:

Generalno konsulstvo (generální konzulát) Bulharské republiky ve městě Valencie, Španělské království

USNESENÍ

[*omissis*]

V Sofii dne 27. května 2020

SOFIJSKI RAJONEN SAD (Soud prvního stupně v Sofii) [*omissis*]

[*omissis*] rozhodl po zvážení následujících skutečností:

1. Řízení je upraveno v čl. 267 odst. 1 SFEU.
2. Osoba, která uvedla, že je zaměstnankyní, podala žalobu proti bulharskému velvyslanectví ve Valencii, Španělské království. Je sporné, zda se ustanovení nařízení (EU) č. 1215/2012 týkající se určování mezinárodní příslušnosti použijí

na právní spory mezi státními příslušníky členského státu a konzulárním úřadem téhož členského státu v Evropské unii.

1. Strany právního sporu:

3. **1.1. Žalobkyně:**

4. ZN – bulharská státní příslušnice, bytem v Sofii

5. [omissis]

6. **1.2. Žalovaný:**

7. Generalno konsulstvo (generální konzulát) Bulharské republiky ve městě Valencie, Španělské království

8. [omissis]

2. Návrhová žádání účastníků řízení

9. Žalobkyně požaduje vyplacení finanční náhrady za nezaplacenou dovolenou za kalendářní rok, na niž má nárok podle pracovněprávních předpisů Bulharské republiky. Tvrdí, že v období od 2. ledna 2013 do 31. prosince 2016 (4 roky) nevyčerpala celkem 120 kalendářních dnů placené dovolené za kalendářní rok, na kterou má nárok (30 dnů ročně).

10. Vzhledem k tomu, že její zaměstnání na Generálním konzulátu ve Valencii bylo upraveno smlouvou uzavřenou podle obecných občanskoprávních předpisů, která není výslovně nazvána jako pracovní smlouva, žalobkyně kromě toho navrhuje, aby soud v rozsudku určil, že byla rovněž stranou pracovní smlouvy. Tvrdí, že podle obecné zásady bulharského procesního práva, podle které může každý v případě existence oprávněného zájmu dosáhnout určení existence právního vztahu, má také ona oprávněný zájem na určení této okolnosti.

3. Vnitrostátní právní předpisy:

11. **3.1.** Kodeks na truda (zákoník práce, dále jen „KT“ [omissis])

Předmět a cíle

12. **Článek 1** [omissis] (1) Tento zákon upravuje pracovněprávní vztahy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, jakož i veškeré právní vztahy, které s nimi přímo souvisejí.

13. 2. [omissis] Právní vztahy týkající se výkonu práce jsou upraveny výlučně jako pracovněprávní vztahy.

Základní a další placená dovolená za kalendářní rok

14. **Článek 155.** [omissis] (1) [omissis] Každý zaměstnanec má nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok.
15. 2. [omissis] Při prvním nástupu do zaměstnání může zaměstnanec čerpat svou placenou dovolenou za kalendářní rok, jakmile dosáhne minimální doby zaměstnání v délce 8 měsíců.
16. 3. [omissis] V případě ukončení pracovního poměru před dosažením minimální doby zaměstnání v délce 8 měsíců má zaměstnanec z důvodu nevyčerpané placené dovolené za kalendářní rok nárok na finanční náhradu vypočtenou v souladu s čl. 224 odst. 1.
17. (4) [omissis] Placená dovolená za kalendářní rok se přiznává nejméně v délce 20 pracovních dnů.
18. 5. [omissis] Určité skupiny zaměstnanců mají v závislosti na zvláštní povaze své práce nárok na prodlouženou placenou dovolenou za kalendářní rok včetně dovolené uvedené v odstavci 4. Ministerski savet (Rada ministrů) stanoví, o které skupiny zaměstnanců jde, jakož i minimální délku této dovolené.

Odměna za práci

19. **Článek 177.** (1) [omissis] Za dobu placené dovolené za kalendářní rok vyplatí zaměstnavatel zaměstnanci náhradu, která se vypočte na základě průměrné hrubé denní mzdy vyplacené tímto zaměstnavatelem během posledního kalendářního měsíce předcházejícího čerpání dovolené, během něhož zaměstnanec pracoval alespoň 10 pracovních dnů.
20. 2. [omissis] Pokud zaměstnanec nepracoval u tohoto zaměstnavatele žádný měsíc nejméně 10 pracovních dnů, náhrada uvedená v odstavci 1 se stanoví podle základní odměny za práci dohodnuté v pracovní smlouvě a podle doplňkové trvalé odměny za práci.

Zákaz finanční náhrady

21. **Článek 178.** Za placenou dovolenou za kalendářní rok nelze poskytnout finanční náhradu s výjimkou případů, kdy dojde k ukončení pracovního poměru.

Finanční náhrada za nevyčerpanou placenou dovolenou za kalendářní rok

22. **Článek 224.** (1) [omissis] (který byl prohlášen za protiústavní v části, která stanovila, že „za probíhající kalendářní rok, poměrně k období, které bylo uznáno jako doba služby, jakož i za nevyčerpanou dovolenou převedenou v souladu s článkem 176“ [omissis]), má zaměstnanec při ukončení pracovního poměru nárok na finanční náhradu za placenou dovolenou za kalendářní rok nevyčerpanou v běžném kalendářním roce, poměrně k uznané době služby, jakož i za

nevyčerpanou dovolenou převedenou podle článku 176, není-li nárok na dovolenou promlčen.

23. 2. [omissis] Finanční náhrada uvedená v předchozím odstavci se vypočítá v souladu s článkem 177 ke dni skončení pracovního poměru.

Definice

24. **Článek 357.** (1) [omissis] Pracovněprávními věcmi jsou právní spory mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, jejichž předmětem je vznik, existence, provádění a ukončení pracovních poměrů, jakož i právní spory týkající se provádění kolektivních smluv a stanovení dob zaměstnání.

Příslušnost v pracovněprávních věcech týkajících se bulharských zaměstnanců v zahraničí

25. **Článek 362.** [omissis] V pracovněprávních věcech mezi zaměstnanci, kteří jsou bulharskými státními příslušníky a pracují v zahraničí, a bulharskými zaměstnavateli v zahraničí jsou příslušné soudy v Sofii. Je-li zaměstnanec žalovaným, jsou příslušné soudy v místě jeho bydliště v tuzemsku.

Definice

26. § 1. Ve smyslu tohoto zákona
27. 1. [omissis] „zaměstnavatelem“ se rozumí každá fyzická osoba, právnická osoba nebo subjekt na ní závislý, jakož i jakýkoli jiný organizačně nebo hospodářsky samostatný subjekt (podnik, instituce, organizace, družstvo, závod, zařízení, domácnost, společnost a jiné), který nezávisle v rámci pracovního poměru zaměstnává zaměstnance, a to i když se jedná o práci z domova, práci na dálku, jakož i přenechání k výkonu práce u jiného podniku“.

28. **3.2. Graždanski procesualen kodeks (Občanský soudní řád)** [omissis]:

Druhy žalob

29. **Článek 124.** (1) Každý má právo podat žalobu za účelem prosazení svého práva, které bylo porušeno, nebo určení existence či neexistence právního vztahu nebo práva, pokud má na takovém určení oprávněný zájem.

30. **3.3. Zakon za diplomaticheskata služba (zákon o diplomatické službě)** [omissis]:

Zastoupení v zahraničí. Otevření a uzavření

31. **Článek 21.** (1) [omissis] Zastoupení Bulharské republiky v zahraničí je územní strukturální jednotkou Ministerstvo na vanšnite raboti (ministerstvo zahraničních věcí), která vykonává diplomatické nebo konzulární činnosti v jiném státě nebo v mezinárodních vládních organizacích.

32. (2) Zastoupeními v zahraničí jsou:
33. 1. Ambasády;
34. 2) stálá zastoupení a stálé delegace v mezinárodních vládních organizacích;
35. 3) generální konzuláty, konzuláty, vicekonzuláty a konzulární jednatelství;
36. 4) diplomatické úřady a kontaktní kanceláře;
37. 5) zvláštní mise ve smyslu Úmluvy o zvláštních misích, který byl přijat 8. prosince 1969 [omissis] Valným shromážděním Organizace spojených národů.
38. (3) Otevření, určení druhu a uzavření zastoupení v zahraničí provádí Ministerski savet (Rada ministrů) na návrh Minister na vanšnite raboti (ministr zahraničí).

Struktura a obsazení

39. **Článek 22.** (1) Zastoupení v zahraničí sestává z vedoucího, členů diplomatického personálu, členů administrativního a technického personálu, jakož i z členů služebního personálu ve smyslu Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích uzavřené dne 18. dubna 1963 ve Vídni [omissis], ve smyslu Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích uzavřené dne 24. dubna 1963 ve Vídni [omissis], jakož i ve smyslu úmluvy o zvláštních misích.
40. 40. (2) Na zastoupeních v zahraničí se podle jejich povahy, funkcí a obsazení mohou zřídit úřadovny.

4. Skutkový stav

41. Vzhledem k tomu, že předmětem řízení je posouzení mezinárodní příslušnosti soudu a tato se určí na základě argumentů účastníků řízení, jsou zde uvedeny tato tvrzení účastníků řízení obsažená v žalobě a v žalobních odpovědích.
42. Dne 30. dubna 2019 podala žalobkyně, ZN, která je bulharskou státní příslušnicí, cestou subjektivního souběhu právních nároků v žalobě dvě návrhová žádání směřující vůči generálnímu konzulátu Bulharské republiky ve Valencii, Španělsko.
43. Tvrdí, že s generálním konzulátem Bulharské republiky ve Valencii v období od 2. ledna 2013 do 29. června 2017 uzavřela smlouvy o provádění osobních pracovních činností v souvislosti s přijímáním dokumentů ve věcech zahájených bulharskými státními příslušníky na konzulátě a s jejich zpracováním. Žalobkyně tvrdí, že podle Zakon za diplomaticheskata služba (zákon o diplomatické službě) zastoupení Bulharské republiky v zahraničí nesmí zaměstnávat žádné osoby za účelem poskytování služeb nebo výkonu činností,

pokud v případě smluv [které s nimi byly uzavřeny] nejde o pracovněprávní smlouvy. Dále má za to, že smlouvy podle bulharského práva splňovaly platné obsahové požadavky kladené na pracovněprávní smlouvy.

44. V žalobě a v doplňujících vyjádřeních ze dne 12. června 2019 a 25. července 2019 je uvedeno, že žalobkyně v období 4 let (od roku 2013 do roku 2016 včetně) neobdržela žádnou finanční náhradu za nevyčerpanou placenou dovolenou za kalendářní rok, přestože její právní vztah měl být upraven jako pracovní poměr, a každý zaměstnanec s pracovní smlouvou má při ukončení pracovního poměru nárok na dovolenou, respektive na finanční náhradu za nevyčerpanou dovolenou.
45. S ohledem na výše uvedené tvrzení žalobkyně navrhuje, aby bylo uznáno, že její právní vztah s generálním konzulátem ve Valencii, Španělsko, je pracovním vztahem a aby byla konzulátu uložena povinnost zaplatit jí finanční náhradu za nevyčerpanou dovolenou za kalendářní rok za výše uvedené období čtyř let ve výši 3 000 Eur.
46. Ve smlouvách uzavřených mezi žalobkyní a generálním konzulátem, které byly předloženy jako přílohy k žalobě, je výslovně uvedeno, že na otázky, které v těchto smlouvách nejsou upraveny, se použije bulharské právo.
47. V žalobní odpovědi žalovaný tvrdí, že pro projednávaný právní spor není příslušný bulharský soud, nýbrž soud místa výkonu práce žalobkyně, to znamená soudy Španělského království.

5. Vztah k unijnímu právu a nezbytnost provedené výkladu:

48. Soud projednává právní spor, který je podle bulharských právních předpisů třeba kvalifikovat jako individuální pracovněprávní spor. Bulharské právo výslovně stanoví, že v případě smluv uzavřených mezi bulharským zaměstnavatelem v zahraničí a zaměstnancem, který je bulharským státním příslušníkem, jsou příslušné rozhodovat bulharské soudy (článek 362 KT).
49. Ve věcech určování mezinárodní příslušnosti v občanských věcech, včetně věcí pracovních, přijala Evropská unie nařízení (EU) č. 1215/2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „nařízení“ nebo „nařízení Brusel Ia“). Podle článku 1 nařízení se toto nařízení vztahuje na všechny občanské a obchodní věci projednávané před soudy členských stát, s výjimkou těch, které jsou výslovně uvedeny v čl. 1 odst. 2 nařízení Brusel Ia. Nařízení Brusel Ia nestanoví žádnou výjimku pro právní spory, jejichž stranou jsou diplomatičtí nebo konzulární zástupci. Podle čl. 5 odst. 1 nařízení mohou být osoby, které mají bydliště v některém členském státě, žalovány pouze u soudů členského státu bydliště nebo v souladu se zvláštními pravidly příslušnosti stanovenými v nařízení.

50. Současně, jak vyplývá z bodu 3 odůvodnění nařízení Brusel Ia, toto nařízení bylo přijato, aby Unie mohla „přijmout opatření v oblasti justiční spolupráce v občanských věcech s mezinárodním prvkem“. V projednávané věci však takový přeshraniční prvek chybí. Naproti tomu existuje právní spor mezi bulharským zaměstnancem a bulharským zaměstnavatelem, a právní vztah se vyznačuje úzkou vazbou k Bulharsku, přičemž žalobkyně chce zjevně dosáhnout toho, aby její žaloba byla projednána před bulharským soudem. Žalovaný je navíc pobočkou bulharského úřadu, která se sice nachází na území jiného členského státu, ale jejíž činnost souvisí výlučně se službami poskytovanými státními příslušníky Bulharské republiky.

51. Z výše uvedených důvodů má soud, jemuž byla věc předložena, pochybnosti o tom, zda mu byl předložen spor týkající se „přeshraničních prvků“, a má za to, že nařízení musí být vykládáno v tom smyslu, že spory mezi státními příslušníky členského státu a jeho konzulárními úřady v zahraničí se nepoužijí, i když taková výjimka není výslovně stanovena. Je tedy nezbytné vyložit ustanovení nařízení tak, že se podle soudu, jemuž byla věc předložena, považuje za vhodné:

Z výše uvedených důvodů má soud, jemuž byla věc předložena, pochybnosti o tom, zda mu byl předložen právní spor s „přeshraničním prvkem“ a má za to, že nařízení je třeba vykládat v tom smyslu, že se na právní spory mezi státními příslušníky členského státu a jeho konzulárními zástupci v zahraničí nepoužije, i když taková výjimka není výslovně upravena. Proto je nezbytné provést výklad ustanovení nařízení, přičemž soud, jemuž byla věc předložena, považuje za vhodné položit následující

6. otázku:

52. Musí být čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) č. 1215/2012 ve spojení s třetím bodem jeho odůvodnění vykládán v tom smyslu, že je třeba toto nařízení použít pro určení mezinárodní příslušnosti soudů členského státu k rozhodování právního sporu mezi zaměstnancem z tohoto členského státu a konzulární službou tohoto členského státu na území jiného členského státu, anebo je třeba tato ustanovení vykládat tak, že je na takový právní spor třeba použít vnitrostátní ustanovení o určování příslušnosti členského státu, jehož jsou obě strany sporu státními příslušníky?

53. [omissis] Sofijski rajonen sad [omissis] na základě čl. 267 odst. 1 SFEU vydává toto

USNESENÍ:

54. Řízení se **přerušuje** [omissis]

55. Soudnímu dvoru Evropské unie se **předkládá** následující předběžná otázka týkající se výkladu unijního práva:

56. Musí být čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) č. 1215/2012 ve spojení s třetím bodem jeho odůvodnění vykládán v tom smyslu, že je třeba toto nařízení použít pro určení mezinárodní příslušnosti soudů členského státu k rozhodování právního sporu mezi zaměstnancem z tohoto členského státu a konzulární službou tohoto členského státu na území jiného členského státu, anebo je třeba tato ustanovení vykládat tak, že je na takový právní spor třeba použít vnitrostátní ustanovení o určování příslušnosti členského státu, jehož jsou obě strany sporu státními příslušníky?

[*omissis*]

PRACOVNÍ DOKUMENT